ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МЕНЗЕЛИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНЗӘЛӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

09. 04. 2020 г.Мензелинск № 335

«Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының "2019-2023 елларга Минзәлә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын раслау турында" 2009 ел, 12 март, 248 нче карарына үзгәрешләр кертү хакында " 2019 ел, 12 март, 248 нче Карарга үзгәрешләр кертү турында

КАРАР БИРӘ:

1. 2019-2023 елларга Минзәлә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасына үзгәрешләр кертергә һәм яңа редакциядә бәян итәргә.
2. Әлеге карарны Минзәлә муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең икътисад буенча урынбасары А. Г. Гатинага йөкләргә.

Башкарма комитет
Җитәкчесе К. Р. Нәҗмиев

“2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү” Программасы

Минзәлә
2020

Программа Паспорты

Программаның аталышы	2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында КУЭны үстерү муниципаль программасы.
Программаны төп эшләүчеләр	Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге
Программаның максаты һәм бурычлары	*Аның* максаты - кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү, шулай ук Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының инвестицион җәлеп итүчәнлеген яхшырту өчен уңай шартлар тудыру. *Бурычлар-* мәгълүмати-коммуникацион технологияләр кулланып бизнес алып бару мәсьәләләренең киң спектры буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектларына методик, консультацион һәм мәгълүмати ярдәм алу системасын камилләштерү; - Минзәлә муниципаль районының муниципаль милке санын КУЭ субъектларына бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегендә арттыру; - исемлеккә кертелгән мөлкәт составын киңәйтү, аның сыйфатын яхшырту; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын, шул исәптән социаль эшкуарлык субъектларын үстерүгә муниципаль мөлкәтне биләү һәм (яки) озак сроклы файдалануга бирү хисабына ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары продукциясен алга этәрү һәм конкурентлылык сәләтен үстерүгә ярдәм итү; - эшмәкәрлекнең һәм тулаем районның инвестицион активлыгын үстерү; - кече бизнес өлкәсендә белгечләр әзерләүгә һәм аларның квалификациясен күтәрүгә ярдәм итү.
Максатчан индикаторлар Программаның төп күрсәткечләре	КУЭ өлкәсендә эшләүчеләр саны, ШЭне дә кертеп; 2. КУЭ саны (шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп) 1000 кешегә; 3. ВТПда кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше; 4. КУЭ субъектлары катнашкан сатып алулар өлеше; 5. КУЭ субъектлары булып торучы экспортерлар өлеше, ШЭне дә кертеп, чимал экспортының гомуми күләмендә; 6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, дәүләт һәм муниципаль ярдәм алучылар саны; 7. Төзелә торган эш урыннары саны (ШЭ дә кертеп); 8. Милек ярдәме күрсәтү буенча максатчан күрсәткечләр КУЭ субъектларына.
Гамәлгә ашыру сроклары	2019-2023 еллар
Программаның төп башкаручылары	Минзәлә муниципал районы территориясендә башкарма хакимият органнары, җирле үзидарә органнары, оешмалар һәм учреждениеләр

Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Программа чараларын финанслауның гомуми күләме 300 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән: 2019 ел - 50 мең сум; 2020 ел – 50 мең сум; 2021 ел-50 мең сум; 2022 ел-50 мең сум; 2023 ел-50 мең сум; 2024 ел-50 мең сум. Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Программа белән агымдагы идарә итүне һәм аның үтәлешен контрольдә тотуны Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра. Башкарма комитетның икътисад бүлеге программаны тормышка ашыру буенча кирәкле чаралар әзерли һәм үткәрә, чараларның үтәлеше буенча эшчәнлекне координацияли.
Программаны тормышка ашыруның төп нәтиҗәләре	Программаны тормышка ашыру түбәндәге нәтиҗәләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: 1. Кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә эшләүчеләр саны, шәхси эшкуарларны да кертеп, 5% ка һәм 815 кеше тәшкил итәчәк; 2. 5,7 үсеш белән КУЭ (ШЭ дә кертеп) саны 1000 кешегә 28,7 берәмлек тәшкил итәчәк %; 3. Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше 37% тәшкил итәчәк (үсеш 8,5%); 4. КУЭ субъектлары гына катнаша торган сатып алуларның өлеше ел саен 15,5 дәрәҗәсендә планлаштырыла % 5. КУЭ субъектлары булып торучы экспортерлар өлеше, ШЭне дә кертеп, чимал экспортының гомуми күләмендә; 6. Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары, дәүләт һәм муниципаль ярдәм алучылар саны ел саен кимендә 10 кеше; 7. Булдырыла торган эш урыннары саны (ШЭдә кертеп) ел саен 20 эш урыны; 8. Ел саен муниципаль милек (берәмлек) исемлегендәге мөлкәт объектлары санының кимендә 10% ка артуы күзәтелә.

Кереш

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү социаль-икътисадый үсешнең өстенлекле юнәлешләреннән берсе булып тора һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының икътисади үсеш тотрыклылыгын тәэмин итүдә мөһим роль уйный.

Икътисадта кече һәм урта бизнесның яхшы үсеш алган секторы булу халыкның мәшгульлеге артуга китерә, бу икътисадны структур үзгәртеп кору шартларында аеруча актуаль.

Халыкның эшкуарлык активлыгын арттыру нәтиҗәсендә милекчеләрнең массакүләм урта классы формалаша-җәмгыятьтә тотрыклылык нигезе, яңа эш урыннары булдыруга, салым керемнәрен арттыруга ярдәм итә.

Шуңа бәйле рәвештә, икътисади сәясәтнең өстенлекле юнәлешләренең берсе кече эшкуарлыкка комплекслы ярдәм күрсәтүнең нәтиҗәле системасын булдыру булырга тиеш.

«2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасы Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, шулай ук «2016-2021 елларга һәм 203 елга кадәрге план чорына Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясе» Минзәлә муниципаль районы Советының 2016 елның 26 сентябрендәге 1 номерлы карары белән расланган.

Программаның объекты булып кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары – юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр тора.

Җайга салу предметы - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына муниципаль ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары - кулланучылар кооперативлары һәм коммерция оешмалары (дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш), шәхси эшмәкәрләр, крестьян (фермер) хуҗалыклары, Минзәлә районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы.

Кече һәм урта эшкуарлыкка муниципаль ярдәм - Минзәлә районы территориясендә эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен уңай шартлар тудыру буенча финанс, мөлкәти, оештыру характерындагы чаралар комплексын тормышка ашыруга юнәлдерелгән эшчәнлек.

1. Программаның максатлары һәм бурычлары

Әлеге программаның максаты-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү, шулай ук Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының инвестицион җәлеп итүчәнлеген яхшырту өчен уңай шартлар тудыру.

Программаның максатларына ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

- Минзәлә муниципаль районының муниципаль милке санын КУЭ субъектларына бирү өчен билгеләнгән мөлкәт исемлегендә арттыру;

- исемлеккә кертелгән мөлкәт составын киңәйтү, аның сыйфатын яхшырту;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларын, шул исәптән социаль эшкуарлык субъектларын үстерүгә муниципаль мөлкәтне биләү һәм (яки) озак сроклы файдалануга бирү хисабына ярдәм күрсәтү;

- мәгълүмати-коммуникацион технологияләр кулланып бизнес алып бару мәсьәләләренең киң спектры буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектларына методик, консультацион һәм мәгълүмати ярдәм алу системасын камилләштерү.;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары продукциясен алга этәрү һәм конкурентлылык сәләтен үстерүгә ярдәм итү;

- эшмәкәрлекнең һәм тулаем районның инвестицион активлыгын үстерү;

- кече бизнес өлкәсендә белгечләр әзерләүгә һәм аларның квалификациясен күтәрүгә ярдәм итү.

2. Агымдагы вәзгыятьне анализлау, КУЭ үсеше проблемаларын бәяләү

Эшмәкәрлек район икътисадының барлык тармакларын диярлек колачлый. Кече һәм урта эшмәкәрлек өчен аеруча характерлы эшчәнлек – сәүдә өлкәсендә – 40%, алга таба эшчәнлек структурасы буенча бүлү түбәндәгечә: сәнәгать – 7%, төзелеш – 6%, авыл хуҗалыгы – 15%, башка эшчәнлек төрләре-32%.

Кече һәм урта эшмәкәрлек үсешен характерлаучы төп күрсәткечләрнең динамикасын карыйк.:

2018 елда гамәлдәге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны 789 берәмлек тәшкил итте, бу узган ел күрсәткеченнән 1 процентка күбрәк. Чынлыкта эшләүче шәхси эшмәкәрләр саны 600 кеше тәшкил итә.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
КУЭ субъектлары	786	779	789
Кече субъектлар саны эшмәкәрлек (шәхси эшмәкәрсез)	179	165	173
Индивидуаль эшмәкәрләр саны	607	614	616

2018 елда кече һәм урта предприятиеләрнең гомуми әйләнеше 4 178 659 сум тәшкил итте, бу 2017 ел белән чагыштырганда 5 процентка күбрәк.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
Кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше	3 993 663	3 979 675	4 178 659

Тулаем төбәк продуктында кече эшмәкәрлек субъектлары өлеше 2018 елда 34,3% тәшкил итте, бу алдагы ел белән чагыштырганда 1% ка артыграк.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
ВТПда кече эшмәкәрлек субъектлары өлеше	33,8	34,10	34,27

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны 1000 нән аз гына артып китә. Минзәлә муниципаль районы икътисадында мәшгуль булган кече һәм урта эшмәкәрлектә эшләүчеләрнең чагыштырма күләме 20 процент тәшкил итә.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
КУЭ субъектлары хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача саны	1 085	1 100	1 065

Кече һәм урта эшмәкәрлек хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакы 2017 ел белән чагыштырганда нибары 1 % ка арткан һәм 15 617 сум тәшкил иткән.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
МСП хезмәткәрләренең уртача айлык хезмәт хакы	15 329	15 333	15 617

2018 елда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан үзләштерелгән инвестицияләр күләме 594 млн. сум тәшкил итте (4 процентка арту).

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан үзләштерелгән инвестицияләр күләме	495	567	594

Кече эшмәкәрлек субъектлары арасында гына үткәрелгән муниципаль сатып алуларның өлеше 2018 елда муниципаль сатып алуларның гомуми күләмендә 15,8% тәшкил итте.

	2016 ел	2017 ел	2018 ел
Муниципаль сатып алуларның гомуми күләмендә бары тик кече эшмәкәрлек субъектлары арасында гына үткәрелгән муниципаль сатып алуларның өлеше	15,1	15,5	15,8

Районның җирле үзидарә органнары тарафыннан "ташламалы" хосусыйлаштыру һәм арендага бирү аша кече һәм урта эшмәкәрлеккә мөлкәти ярдәм күрсәтү өлкәсендә чаралар күрелә. 2008 елның 22 июлендәге 159-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшмәкәрләр бәяләү бәясеннән базар бәясеннән шактый түбән булган биналарны 5 елга кичектереп сатып алу мөмкинлеген алалар. Шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары Минзәлә муниципаль районы хакимияте каршында оештырылган Кече һәм урта бизнесны үстерү мәсьәләләре буенча Координацион советка мөрәҗәгать итү юлы белән консультация ярдәме ала алалар, аның максаты – район эшкуарларына реаль практик ярдәм күрсәтү.

«Минзәлә халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» дәүләт бюджет учреждениесе һәм Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының уртак эше кысаларында үз эшен башлап җибәргән (юридик зат, шәхси эшмәкәр яки крестьян (фермер) хуҗалыгы буларак дәүләт теркәве узган эшсез гражданнарга ярдәм күрсәтелә.

№ т/б	Субсидия алган Ф. Ис.	Эшчәнлек төре (ОКВЭД)	Ярдәм суммасы
2016 ел			

1	Ефремова Ольга Михайловна	93.01 Юу, химик чистарту һәм буяу текстиль һәм мех әйберләре	117 60
2	Боярова Альбина Михайловна	01.24 Авыл хуҗалыгы кош-кортын үрчетү	117 60
3	Фатыйхова Диана Николаевна	31.09 Башка мебель җитештерү	117 60
4	Утробина Яна Евгеньевна	96.02 Чәчтараш һәм матурлык салоннары хезмәт күрсәтү	117 60
5	Муракаева Анастасия Евгеньевна	93.29 Тамаша-күңел ачу эшчәнлеге	117 60
2017 ел			
1	Упаева Алсу Наил кызы	96.02 Чәчтараш һәм матурлык салоннары хезмәт күрсәтү	117 60
2	Овчинникова Ольга Исмәгыйль кызы	47.19 Ваклап сату	117 60
3	Хәкимҗанова Раилә Рөстәм кызы	85.41.2 Мәдәният өлкәсендә белем бирү	117 60
4	Соловьева Наталья Михайловна	96.09 Башка группировкаларга кертелмәгән башка шәхси хезмәтләр күрсәтү	117 60
5	Шакиров Раиф Таһир улы	45.32 Автомобиль детальләре, төеннәр һәм кирәк-яраклар белән ваклап сату	117 60
2018 ел			
1	Габдрахманова Ләйсән Рафаил кызы	01.24 Авыл хуҗалыгы кош-кортын үрчетү	117 60
2	Фатыйхова Жанна Анатольевна	85.41.1 Спорт һәм ял өлкәсендә белем бирү	117 60
3	Апанаев Илһам Фәрит улы	13.30.05 Текстиль эшләнмәләргә һәм әзер кием-салымга рәсем төшерү	117 60

Әлеге чараны тормышка ашыру нәтиҗәсендә 2018 елда 3 кеше шәхси эшмәкәрләр сыйфатында теркәлгән (2016-2017 елларда - 5әр кеше). Күрсәтелгән гражданнарга эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлауга субсидияләр бирелде. Эшсез гражданнар сәүдә, халыкка төрле хезмәтләр күрсәтү һәм авыл хуҗалыгы өлкәсендә үз эшләрен оештырган.

Районның авыл җирлекләрендә кече бизнесны үстерү зур проблема булып тора. Авыл җирлегендә шәхси эшчәнлек, нигездә, шәхси ярдәмче хуҗалыкларда үзмәшгульлек рәвешендә алып барыла, әмма рәсми рәвештә әлеге эшчәнлек рәсмиләштерелмәгән һәм шуңа күрә исәпкә алынмаган. Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының торышы һәм үсеш дәрәҗәсе турында статистик мәгълүматларның булмавы кече эшкуарлык өлкәсендәге вәзгыятьне анализлау, шулай ук район икътисадының тиешле секторы үсешен тоткарлый торган проблемаларны анализлау буенча эшне башкаруны кыенлаштыра.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын ябу сәбәпләре:

салым йөге,

алкогольле продукция әйләнеше өлкәсендә гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр,

ел саен электр энергиясенә тарифларның җайга салынмый торган артуы, югары процент ставкалары аркасында озак сроклы кредит ресурсларын җәлеп итү мөмкинлеге булмау,

булмау кирәкле финанс чаралары өчен бизнес алып бару.

Кече эшмәкәрлек субъектларының күбесе - ваклап сату, җәмәгать туклануы һәм халыкка хезмәт күрсәтү эшчәнлеген алып бара торган эшчәнлекнең төп төре турыдан-туры халыкның реаль керемнәре һәм куллану ихтыяҗы белән бәйле. Ваклап сату өлкәсендә кече предприятиеләр һәм шәхси эшмәкәрләр саны кимүгә Федераль сәүдә челтәрләре кибетләре ачылу да китерә. Минзәлә шәһәрендә «Пятерочка», «Йорт янында Магнит», «Магнит косметик», «Бристоль», «Красное и белое», «РусАлко»предприятиеләре эшли.

Минзәлә муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен билгеләнгән муниципаль милек исемлегенә 3 объект кертелгән:

- Минзәлә ш., Коммунистическая ур., 13 йорт адресы буенча урнашкан торак булмаган бина, гомуми мәйданы 111,4 кв. м. булган 1 кат (подвал). 1014;

- Хуҗәмәт авыл җирлеге, Яңа Александровка авылы, Первомайская ур., 15 адресы буенча урнашкан 1482 кв. м. торак булмаган бина һәм 1482 кв. м. җир участогы;

- Минзәлә шәһәре, Р. Люксембург ур., 79 йорт адресы буенча урнашкан торак булмаган бина (Үзәк банк бинасы).

3. Кулланучылар базарын үстерү

Кулланучылар базары район икътисады структурасында ныклы урын алып тора һәм халыкның тормыш-көнкүрешен тәэмин итүнең иң мөһим өлкәләренең берсе булып тора.

2018 елда куллану базары һәм хезмәт күрсәтү структурасында 101 стационар ваклап сату объекты (шул исәптән 1 сәүдә-базар комплексы, 87 кибет, 13 даруханә һәм аптека пункты, 130 павильон), 57 стационар булмаган сәүдә объекты (11 басма продукция киоскы, 75тән артык көнкүреш хезмәте күрсәтү объекты һәм 18 җәмәгать туклануы объекты эшли иде.

2018 елда ваклап сату товар әйләнеше, яшерен һәм формаль булмаган эшчәнлекне бәяләүне исәпкә алып, шәһәрне сатуның барлык каналларында 4621,4 млн.сум тәшкил итте. Узган елның шул ук чоры белән чагыштырганда товар әйләнеше 772,5 млн. сум тәшкил иткән. 2019 елга бәяләүләр буенча, яшерен һәм формаль булмаган эшчәнлекне бәяләүне исәпкә алып, сатуның барлык каналларында ваклап сату әйләнеше 5010,8 млн. сум күләмендә күздә тотыла.

2018 ел нәтиҗәләре буенча сәүдә объектларының гомуми мәйданы 23,3 мең кв. м тәшкил итте.

2018 елның 1 гыйнварына халыкның сәүдә объектлары мәйданы 1000 кешегә 1 072,3 кв. метр тәшкил иткән, бу безнең муниципаль берәмлек өчен билгеләнгән минималь сәүдә мәйданчыклары белән тәэмин ителеш нормативыннан (1000 кешегә 685,2 кв.метр) 1,5 тапкыр артыграк.

Минзәлә шәһәре территориясендә көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсе актив үсә:

27 чәчтарашханә,

6 тегү остаханәсе,

Аяк киеме ремонтлау буенча 8 остаханә,

Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча 10 салон

2018 елда халыкка түләүле көнкүреш хезмәтләре күләме 3 710,0 млн. сум тәшкил итте, 2019 елга фараз - 3 243, 8 млн. сум.

Минзәлә шәһәрендә җәмәгать туклануы 776 урынга 18 предприятие тарафыннан тәкъдим ителгән.

Ваклап сату өлкәсенең иҗтимагый нәтиҗәлелегенең мөһим характеристикасы булып куллану бәяләре дәрәҗәсе һәм динамикасы тора.

Мониторинг күрсәткечләре буенча 2013 елда шәһәр буенча уртача айлык азык-төлек җыелмасы 2818,22 сум тәшкил иткән. 2012 ел белән чагыштырганда әлеге күрсәткеч 7,9% ка арткан.

Безнең шәһәр территориясендә ташламалар бирә торган челтәр кибетләренең эшләве халыкның социаль яктан якланмаган төркемнәрен чагыштырмача арзан продукция белән тәэмин итәргә мөмкинлек бирә.

Стационар объектларда ваклап сатудан тыш, халыкка хезмәт күрсәтү стационар булмаган һәм ярминкәдә булмаган сәүдә юлы белән башкарыла.

Гамәлдәге закон таләпләре нигезендә шәһәрдә стационар булмаган сәүдә объектларын урнаштыру схемасы, шулай ук ярминкәләр үткәрү урыннары исемлеге бар.

2018 ел дәвамында шәһәрдә 55тән артык стационар булмаган сәүдә объекты (палаткалар, киосклар, тонарлар) эшләп килде, һәм 6 ярминкә үткәрелде.

Шулай итеп, шәһәрнең кулланучылар базары тотрыклы хәлдә һәм аны тотрыклы, товарларга һәм хезмәт күрсәтүләргә бай, сәүдә, җәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре челтәре шактый алга киткән.

Кулланучылар базары һәм хезмәт күрсәтү өлкәсенең динамик үсүенә карамастан, шәһәрдә әлеге программа чараларын тормышка ашырганда хәл итәргә кирәк булган кайбер проблемалар саклана, аларга түбәндәгеләр керә:

заманча сәүдә рәвешләренең җитәрлек дәрәҗәдә үсмәве;

социаль юнәлешле сәүдә объектларының җитәрлек булмавы.

4. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

«Яшьләр эшкуарлыгы» термины беренче тапкыр РФ Югары Советының 03.06.1993 ел, № 5090-1 «Россия Федерациясендә дәүләт яшьләр сәясәтенең төп юнәлешләре турында»гы карарында искә алына. 2025 елга кадәр расланган Россия Федерациясенең дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен яшьләр эшкуарлыгын 30 яшькә кадәрге гражданнарның, шулай ук юридик затларның (кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары) эшмәкәрлек эшчәнлеге буларак билгели, аларның штат хезмәткәрләренең уртача яше, шулай ук җитәкченең яше 30 елдан артмаган яисә устав (склад) капиталында аларның кертемнәре өлеше 75% тан артмаган.

Яшьләр кече һәм урта бизнесның, шул исәптән инновацион бизнесның төп көченнән санала, әмма закон дәрәҗәсендә яшьләр эшкуарлыгы беркайчан да законлаштырылмаган – федераль законнар яшьләр эшкуарлыгын аерым категориягә бүлеп бирми, аңа башка кече эшмәкәрлек субъектлары белән уртак нигезләрдә ярдәм күрсәтә.

Бүгенге көндә нәкъ менә яшьләр эшкуарлыгы яшь кешеләр арасында эшсезлек проблемасын хәл итәргә, яңа эш урыннары булдырырга һәм төбәк һәм федераль бюджетка салымнар килүне арттырырга сәләтле. Өстәвенә, студентларның 70% ы диярлек , шунда ук укуны тәмамлаганнан соң яки якын киләчәктә ачарга үз эшен ачарга тели, аларны югары хезмәт хакы алу мөмкинлеге, бәйсезлек, тормышка ашыру иҗади сәләтләрен, абруен күтәрү җәлеп итә, һәм хәтта куркынычы булса да.   Әмма еш кына үз эшеңне ачу теләге бар һәм бары тик теләк һәм моның сәбәпләре генә кала.:

Җитәрлек тәҗрибә (күпчелек яшь кешеләр белми, нидән башларга үз бизнесын, моның өчен нәрсә кирәк, кая мөрәҗәгать итәргә була һ. б.);

· Финанс ресурсларының чикле булуы (эш һәм практик тәҗрибә булмау сәбәпле, аларга кредит алу яки инвесторны җәлеп итү кыен);

* Эшмәкәрлекнең нәкъ менә шушы төрен җайга салучы законнар базасы булмау;

* Бизнес-проектларны финанслауның җитәрлек дәрәҗәдә булмавы;

* Салымнар һәм кредитлар буенча югары ставкалар;

* Яшьләр арасында эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм аны үстерү буенча мөмкин булган программалар турында җитәрлек мәгълүмат җиткермәү.

Хәзерге вакытта Минзәлә шәһәрендә түбәндәге белем бирү учреждениеләре бар:

- *"М. Җәлил исемендәге Минзәлә педагогика көллияте» ДАҺББУ - 499 студент.*
- *«Минзәлә медицина училищесы» ДАҺБУ - 293 студент.*
- *«Минзәлә авыл хуҗалыгы техникумы» ДБМУ - 640 студент.*

Күргәнегезчә, мең ярымга якын кеше кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары була ала торган яшьләр берләшмәсе булып тора. Минзәлә муниципаль районында яшьләр эшкуарлыгы санын арттыру өчен Минзәлә аграр техникумы базасында ресурс үзәге оештырылды, анда эшмәкәрләр өчен гамәлдәге программалар буенча

түләүсез белем алу, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан хисап бирү мәсьәләләре яктыртыла, бизнес-планнар язуда ярдәм күрсәтелә.

Сайт булдыру планлаштырыла, анда илдә һәм безнең шәһәрдә яшьләр эшкуарлыгы турында бөтен мәгълүмат тупланачак.

яшь кешеләрнең эшкуарлык эшчәнлеген алып бару мөмкинлекләре турында хәбәрдарлык дәрәҗәсен арттырачак.

5. Сәнәгать мәйданчыкларын үстерү һәм резидентларны җәлеп итү

2017 елдан Минзәләдә 10 га мәйданда бер шәхси сәнәгать мәйданчыгы эшли, анда 901 млн.сум әйләнеше һәм гомуми салым түләүләре белән 7 резидент эшли.

номерлы	Резидент исеме	ОКВЭД классификаторы нигезендә эшчәнлекнең төп төре	2018 елның 3 кв. метры өчен төяп җибәрелгән продукция күләме, млн. сум	Җыелма салым түләүләре 2018 елның 3 кв. метры өчен, млн. сум	Эш урыннары Коло-Р, ед.
1.	"Изыскатель" ТПФ " ЖЧЖ»	11.07.1 Минераль су җитештерү	127,0	25,8	91 (сезонлы булу белән бәйле кимү)
2.	«Изыскатель плюс " ТПФ " ҖЧҖ»	46.34.1 Күмәртәләп сок, минераль су һәм башка алкогольсез эчемлекләр сату	4,7	1,4	23
3.	ИП Леванов А. Д.	68.2 Шәхси яки арендаланган күчемсез милек белән аренда һәм идарә итү	4,5	0,12	1
4.	"Минзәлә-Сервис" ҖЧҖ	09.10.2 Бораулау каланчаларын монтажлау, ремонтлау һәм демонтажлау буенча хезмәт күрсәтү	140,8	8,8	80
5.	"ПромСервис" **ҖЧҖ**	33.12 Машиналарны һәм җайланмаларны ремонтлау	5,0	1,0	1
6.	"Лига" ҖЧҖ	41.20 Торак һәм торак булмаган биналар төзү	77,5	3,2	24
7.	ШЭ Аверкина Е. А.	47.30 Махсуслаштырылган кибетләрдә мотор ягулыгын ваклап	11,3	1,3	6

		сату			

Сәнәгать мәйданчыклары булдыру өчен, районда юллар булган буш, файдаланылмый торган мәйданнарны һәм коммуникацияләрнең бер өлеше буш мәйданнарны тутыру юлы белән барды. Моның өчен 2015-2016 елларда мондый территорияләргә инвентаризация үткәрелде, участоклар да ачыкланды.

Шулай итеп, 1,7 га мәйданда җиһаз фабрикасы директоры Каюмов Дамир тарафыннан түбәндәгеләрне ачу планлаштырыла:

- яңа патентланган дизайн буенча балалар җиһазларын җитештерү,
- урын-җир әйберләре тегү цехы,
- җиһазларның 3Д-модельләрен җитештерүнең яңа юнәлеше.

25 эш урыны булдырырга планлаштырабыз.

"Хуҗәмәт РМЗ" ААҖ-директоры Кәримов Хәнәфи Хәмит улы, 2 га мәйданлы участокта ачарга планлаштыра:

чит илдә җитештерелгән двигательләрне ремонтлау буенча мастерской,

- М7 федераль трассасы буенда йөк автомобиль транспорты өчен автомастерской һәм шиномонтаж;
- яңа буяу мәйданчыгы.

20 эш урыны булдыру планлаштырыла.

КФХ башлыгы Дәүләтов Нәсимгә элек складлар һәм ташландык биналар булган Югары Тәкермән торак пунктында 6 га мәйданлы җир участогы хосусыйлыкка бирелгән. Бүгенге көндә участокны планлаштыру һәм аны чистарту эшләре алып барылды, елына 8 мең тонна яшелчә саклау, эшкәртү, фасовкалау, шулай ук теплица хуҗалыгы оештырылачак сәнәгать мәйданчыгын формалаштыру процессы бара.

Өстәмә 15 эш урыны булдыру планлаштырыла.

Заһиев Илгиз крестьян-фермер хуҗалыгы терлек сую цехын төзи, анда тәүлегенә 20 баш терлек суела. Киләчәктә ярымфабрикатлар җитештерү белән тәүлегенә 500 кг. га кадәр җитештерү күздә тотыла.

6 эш урыны булдыру планлаштырыла.

6. Районның инвестицион җәлеп итүчәнлеген бәяләү, эшкуарлыкны үстерү юнәлешләре һәм чаралар исемлеге

Теләсә кайсы территорияне үстерүнең мөһим элементы булып инвестицион җәлеп итүчәнлекне тәэмин итү тора. Инвестиция җәлеп итүчәнлеге исә муниципаль берәмлекнең уңай имиджын булдырмыйча үзе тәэмин ителә алмый.

Районда эшмәкәрлекне үстерүнең 5 төп юнәлеше бүленгән: агоросәнәгать комплексы, туристлык комплексы, юл буе сервисы, сәнәгать комплексы, мәгариф.

Минзәлә районы – Татарстан *Республикасында* экологик яктан иң чиста районнарның берсе. Уникаль табигый ландшафтлар, чиста һава, бай су ресурслары – болар барысы да районда туристлык - рекреацион зоналарны үстерү өчен уңай нигез тудыра.

Минзәлә территориясендә «Минзәлә» аэроклубы бар, анда табигатьтә ял итү белән парашют сикерүләрне бергәләп башкарып, ял итәргә була. Килгән туристлар өчен барлык шартлар да тудырылган. Аэродромда ике кунакханә һәм аерым бунгало, мунча, кафе ачылды.

Шулай ук районда су астында балык тоту буенча клуб бар, бөтен Россиядән дайверлар районга ярышларга килә.

2018 елда Минзәлә районы Россиянең кече һәм тарихи шәһәрләрендә иҗтимагый киңлекләрнең иң яхшы проектларына ярдәм итүгә юнәлдерелгән Президент грантын отты. "10 меңнән 20 меңгә кадәр халкы булган кече шәһәрләр" номинациясендә минзәләлеләр беренче урынны алды. 50 млн. сум күләмендәге грантны яр буе, пляж, дамбаны һәм шәһәрнең төп истәлекле урыннарының берсе — Екатерина күперен төзекләндерүгә юнәлдерү планлаштырыла. Проектлана торган территория 5 чакрымга сузылачак — яр буе арасы, пляж зонасы, дамбаның үзенә, ә капма-каршы ярда кафе һәм пляж булачак. Проект буенча эшләр 2019-2020 елларда дәвам итәчәк. Бу проект яңа эш урыннары

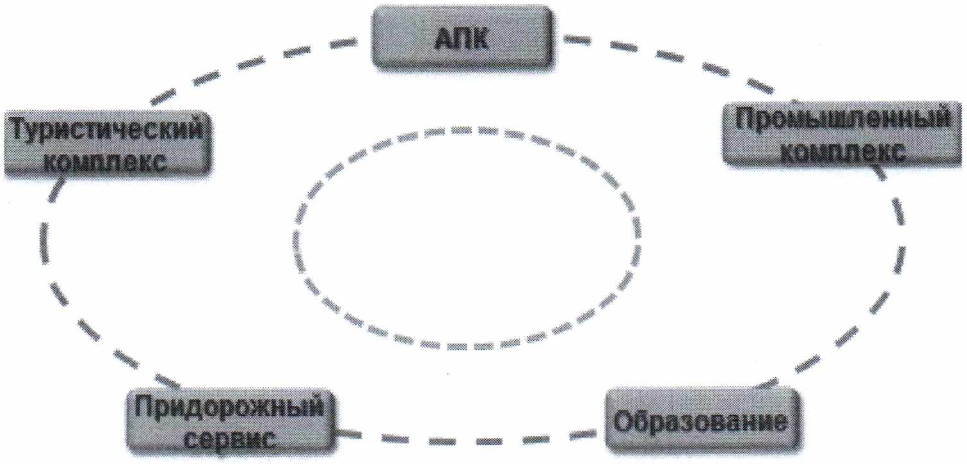

булдырырга һәм районның инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Минзәлә районы шулай ук авыл *хуҗалыгы районы булып тора.* Үсемлекчелек һәм терлекчелек тармаклары үсеш алган. Авыл хуҗалыгы продукциясенең тулаем күләме 1,8 млрд. сум тәшкил итә, шул исәптән үсемлекчелек – 912 млн.сум, терлекчелек-526 млн. сум.

Район җитәкчелеге авыл хуҗалыгын инвестицияләү өчен киләчәк юнәлешләрне терлекчелек комплексларын, теплица комплексларын булдыруда, авыл хуҗалыгы продукциясен эшкәртү комплексларын булдыруда күрә.

Шулай итеп, 2018 елда сугым цехы булган И.Г. Загиев итне тирәнтен эшкәртү цехы төзүгә грант отты. Грант суммасы-25,7 млн. сум, үз акчалары -17,9 млн.сум.

Территорияне үстерүдә өченче юнәлеш-юл буе комплексын үстерү. Минзәлә районында юл буе комплексы янында кафе, кунакханәләр, АЗС комплекслары бар. Киләчәктә авыл хуҗалыгы продукциясен сату буенча юл буе логистика комплексы булдыру.

7. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Әлеге программаның төп чараларын тормышка ашыру өчен түбәндәге финанс ресурслары карала:

Ел	Сумма, мең сум
2019	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.
2020	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.
2021	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.
2022	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.
2023	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.
2024	- Минзәлә муниципаль районының бюджеты-50 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектын формалаштырганда ел саен ачыкланырга тиеш.

Программаны финанслау акчалата формада да, натураль рәвештә дә (җир участоклары, биналар, төзелешләр, салымнар буенча ташламалар һ. б.) тормышка ашырылырга мөмкин.)

8. Хәвеф-хәтәрләрне бәяләү, аларны киметү чаралары

Кече һәм урта бизнес-икътисадый активлыкның бер формасы гына түгел, районның социаль-икътисадый үсешенең тотрыклылыгы гарантиясе дә.

Районда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү дәрәҗәсе бизнес үсеше, инвестицияләр җәлеп итү, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү өчен уңайлы климат индикаторы булып тора. Программаның төп чараларын гамәлгә ашыру төбәк

дәрәҗәсендә дәүләт ярдәме чараларының сыйфатын һәм нәтиҗәлелеген күтәрү нигезендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен уңай шартлар булдыруны тәэмин итә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне, аларның барлыкка килү сәбәпләрен һәм аларны минимальләштерү чараларын анализлау таблицада китерелгән:

Куркынычлылык исеме	Барлыкка килү сәбәпләрен анализлау	Минимальләштерү механизмнары
1. Идарә итү куркынычлары	Идарә итү персоналының җитәрлек булмавы	Программада катнашучыларның финанс хәле һәм хокукый хәле мониторингын, эшчәнлегенең башка аспектларын оештыру.
2. Административ куркынычлар	Лицензияләр, рөхсәтләр һәм күзәтчелек ведомстволарыннан килешүләр алу белән бәйле проблемалар	Тиешле килешүләрне әзерләүдә ярдәм итү.
3. Икътисадый, финанс куркынычлары	Финанс рисклары барлыкка килүгә ярдәм итә: • икътисади тотрыксызлык; • инфляция; • бюджет акчалары кытлыгы; • базарда ресурслар бәясе үсеше	Бизнес – планнар, проектлар эшләүдә һәм законнар таләпләренә туры килә торган нигезләмәләр һәм бәяләмәләр әзерләүдә ярдәм күрсәтү
4. МСП эшчәнлеген җайга салучы норматив хокукый законнарны үзгәртү куркынычы	Муниципаль программага үзгәрешләр кертү	Программа чараларын норматив документлар белән тәңгәлләштерү

9. Программаның планлаштырылган икътисади нәтиҗәлелеге, программа белән идарә итү һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту.

Программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге 1 нче кушымтада тасвирлана торган күрсәткечләр белән характерлана.

Программаның агымдагы идарәсен һәм аның үтәлешен контрольдә тотуны Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге башкара, ул программаны тормышка ашыру буенча кирәкле чаралар әзерли һәм үткәрә, чараларның үтәлешен координацияли.

Программаны тормышка ашыруның төп механизмы булып тора:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати хезмәт күрсәтү;
- программа чараларын үтәү барышын карау;
- кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү чараларын билгеләү;

Районда гамәлдәге кече предприятиеләрне үстерү һәм яңа предприятиеләр ачу өчен тагын да уңайлы шартлар булдырырга, район икътисадында кече бизнес потенциалын, кече эшмәкәрлек субъектларының инвестицион активлыгын арттырырга кирәк.

Халыкны эш белән тәэмин итүнең социаль мәсьәләләре хәл ителергә, кече бизнес хезмәткәрләренең белем һәм һөнәри дәрәҗәсен күтәрелергә тиеш.

Программаның төп чаралары (2 нче кушымта) районда кече бизнеска ярдәм итү һәм аны үстерү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруга комплекслы якын килүне тәэмин итәчәк.

1 нче номерлы кушымта

2019-2023 елларга муниципаль программаның төп күрсәткечләре исемлеге

номерлы т/б	Күрсәткечләр исеме	Берәмлеге Үлчәү	2009 ел.	2020 ел.	2021 ел.	2002 ел.	2023 ел.
1.	КУЭ өлкәсендә эшләүчеләр саны, ШЭне дә кертеп	Берәмлеге	790	795	800	805	815
2.	КУЭ саны (шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп) 1000 кешегә	Берәмлеге	27,8	28,0	28,2	28,4	28,7
3.	ВТПда кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше	%	35	35,5	36	36,5	37
4.	Катнашучылар-КУЭ субъектлары гына сатып алулар өлеше	%	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5
5.	Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары булып торучы экспортерлар, шәхси эшкуарларны да кертеп, чимал экспортының гомуми күләмендә өлеше	%	0	0	0	0	0
6.	Мондый ярдәм алган кече һәм урта эшкуарлык субъектлары, дәүләт һәм муниципаль ярдәм алучылар саны	Берәмлеге	10	10	10	10	10
7.	Төзелә торган эш урыннары саны (ШЭ да кертеп)	Берәмлеге	10	20	20	20	20
8.	КУЭ субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү буенча максатчан күрсәткечләр	Берәмлеге	2	1	1	1	1

2 нче кушымта

2019-2023 елларга муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Бурыч исеме	Төп чараларның исеме	Программа чараларын үтәү	Төп чараларны башкару сроклары	Финанслау чыганаклары
1	2	3	4	5
Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати-коммуникацион технологияләр кулланып бизнес алып бару мәсьәләләренең киң спектры буенча методик, консультацион, мәгълүмати һәм мөлкәти ярдәм алу системасын камилләштерү	Минзәлә авыл хуҗалыгы техникумы каршындагы ресурс үзәге базасында кече һәм урта эшкуарлык сыйфатында теркәлергә җыенучы физик затлар өчен белем бирү семинарлары, түгәрәк өстәлләр уздыру. Минзәлә муниципаль районы сайтында, районның массакүләм мәгълүмат чараларында кече һәм урта эшмәкәрлек буенча мәгълүмати материаллар урнаштыру. Социаль челтәрләргә еш йөри торган (Вконтакте, инстаграм Instagram) кече һәм урта эшмәкәрлек буенча материалларны җиткерү.	Башкарма комитетның икътисад бүлеге Минзәлә муниципаль районы районның	2019-2023	-

Муниципаль мөлкәтнең санын арттыру, составны киңәйтү һәм аның сыйфатын яхшырту, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын, шул исәптән социаль эшмәкәрлек субъектларын үстерүдә муниципаль мөлкәтне биләү һәм (яки) озак сроклы файдалануга бирү хисабына ярдәм күрсәтү	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, муниципаль милектәге файдаланылмый торган күчемсез милек объектлары, аларны арендага бирү яки сату, яңа җитештерүләр урнаштыру өчен буш җир кишәрлекләре исемлеген төзү турында" 2007 ел, 7 нче июль, 294 нче номерлы карары; Минзәлә муниципаль районының рәсми сайтында милек исемлеген урнаштыру; Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына муниципаль милектәге буш биналарны, шулай ук буш җир кишәрлекләрен арендага бирү; Исемлекне тулыландыру турындагы тәкъдимне формалаштыру өчен яраклы муниципаль милекне билгеләү буенча файдаланылмый торган яки файдаланылмый торган мөлкәтне ачыклау буенча эшче төркем мондый тәкъдимнәрне җыю һәм карап тикшерүне тәэмин итәчәк.	Башкарма комитетның икътисад бүлеге Минзәлә муниципаль районы ТР, Минзәлә муниципаль районының "ПИЗО" МКУ	2019-2023	

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын формалаштыру	Эшкуарлык эшчәнлеген башлап җибәрүче субъектларга конкурс нигезендә грант ярдәме бирү өчен документлар рәсмиләштерүдә ярдәм күрсәтү, Микрофинанслау һәм микрозаймнар алуда кече эшмәкәрлек субъектларына ярдәм күрсәтү, Эшмәкәрләр форумы, укыту семинарлары үткәрү, мәгълүмати материал, стендлар әзерләү, Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына субсидияләр бирү өчен документлар рәсмиләштерүдә ярдәм күрсәтү, "Көндәшлекне яклау турында" 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләрне үтәп, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү», Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү процедураларының ачыклыгын тәэмин итү, Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасының һәркем өчен ачык булуын тәэмин итү, Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын барлык программаларны гамәлгә ашыруда катнашуга җәлеп итү, социаль-кирәкле муниципаль һәм дәүләт заказларын формалаштыруда КУЭ субъектларының инициативаларына ярдәм итү, Кече предприятиеләрне һәм эшкуарларны муниципаль ихтыяҗлар өчен заказлар үтәүгә җәлеп итү, Минзәлә районы муниципаль заказларын КУЭ субъектларыннан урнаштыру, Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына төп фондлар белән тәэмин итү буенча чаралар	Башкарма комитетның икътисад бүлеге Минзәлә муниципаль районы	2019-2023	

	җәлеп итүдә ярдәм күрсәтү, Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү максатларында муниципаль преференцияне бирү («Конкуренцияне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законның 19 статьясындагы 1 өлеше 13 п.) дәүләт-хосусый партнерлык концессияләрен һәм дәлилләрен куллану, Эшсез гражданнарга түләүсез субсидияләр бирү белән эшкуарлык эшчәнлеген оештыруда ярдәм итү (ел саен кимендә 3 кеше), Кече һәм урта эшкуарлык сыйфатында теркәлергә җыенучы физик затлар һәм кече һәм урта эшкуарлык өчен социаль эшкуарлык буенча белем бирү семинарлары уздыру			
Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары продукциясен алга этәрү һәм конкурентлылык сәләтен үстерүгә ярдәм итү	Ярдәм алучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары реестрын алып бару, Мәгълүмати һәм консультатив кече һәм урта эшкуарлыкны дәүләт тарафыннан үстерү чараларын гамәлгә ашыручы предприятиеләргә, оешмаларга ярдәм итү, Эшкуарның уңай образын формалаштыру, эшкуарлык ролен популярлаштыру, «Минзәлә» район газетасы белән хезмәттәшлек итү, массакүләм мәгълүмат чаралары эшчәнлеген яктырту, «Минзәлә» район газетасында материаллар бастырып чыгару, эшмәкәрлек эшчәнлеген пропагандалау, эшмәкәрләрнең һәм халыкның хокукый культурасын тәрбияләү буенча, Кече һәм урта эшмәкәрлек буенча мәгълүмати материалларны район сайтында һәм массакүләм мәгълүмат чараларында урнаштыру,	Башкарма комитетның икътисад бүлеге Минзәлә муниципаль районы районның	2019-2023	

	Минзәлә муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләренә багышланган мәгълүмати-белешмә, методик һәм презентацион материаллар бастырып чыгару, «Иң яхшы эшмәкәр» конкурсын үткәрүдә районның кече һәм урта эшкуарлык субъектларын җәлеп итү.			
Тулаем алганда, эшмәкәрлекнең инвестицион активлыгын үстерү	Кече һәм урта эшкуарлык мәсьәләләре буенча, шул исәптән яшьләр эшкуарлыгын, һөнәрчелекне, көнкүреш хезмәте күрсәтүне үстерү мәсьәләләре буенча, кече һәм урта эшкуарлык мәсьәләләре буенча тәҗрибә уртаклашу буенча кече һәм урта эшкуарлык субъектларының күргәзмә-ярминкә эшчәнлегендә, конкурсларда, семинарларда, бизнес – очрашуларда һәм катнашуларында ярдәм итү, Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының инвестицион проектларына һәм бизнес-планнарына ярдәм итү һәм аларны алып бару: бизнес планнарын алдан бәяләү.	Башкарма комитетның икътисад бүлеге Минзәлә муниципаль районы районның	2019-2023	
Кече бизнес өлкәсендә белгечләр әзерләүгә һәм аларның квалификациясен күтәрүгә ярдәм итү	Минзәлә муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлык секторының югары профессиональ бизнес-секторын формалаштыру, Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык – төлек министрлыгының ресурс үзәге базасында Минзәлә муниципаль районы кече һәм урта эшкуарлык субъектларының, шулай ук физик затларның-кече һәм урта эшкуарлыкның потенциаль субъектларының семинарларын,	Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгының ресурс үзәге	2019-2023	

	конференцияләрне, күргәзмәләрне, курсларны оештыру һәм уздыру, яңадан әзерләү һәм квалификация күтәрүдә практик ярдәм күрсәтү һәм координацияләү			